

GIDA MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ
Department of Food Engineering

Proses Tasarımı Ders Sunumu

Dersin Adı: GM 314 – Proses Tasarımı

Dersin Hocası: Doç. Dr. Ahmet AKKÖSE

atauni.edu.tr   Atauni1957

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

➤ *Mekanik Prosesler*

- *Mekanik prosesler, gıdaların mekanik taşınmasını, mekanik işlenmesini ve mekanik ayırma işlemlerini içermektedir.*
- *Mekanik prosesler, çoğunlukla ekipman üreticileri ile gıda işleme endüstrisindeki çalışanların deneyimlerine bağlı olarak geliştirilen ve çeşitli prosesler için spesifik olan ekipmanların kullanımını içermektedir.*

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

➤ **Mekanik Prosesler**

- *Bazı ampirik denklemler belirli proses ve ekipmanlara uygulanabilmekteyken, akışkan akışı ve reolojiye dayanan pompalama dışında, mekanik proseslerin tam olarak matematiksel modellenmesi veya simülasyonu mümkün değildir.*

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

➤ *Mekanik Prosesler*

- *Mekanik ekipmanların detayları, proses ekipmanı üreticileri ve tedarikçilerinin bülten ve kataloglarından bulunabilmektedir.*
- *Gıdaların mekanik olarak işlenmesinde kullanılan ekipmanların, hijyenik tasarım ve operasyon ilkelerine uyması zorunludur.*

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Akışkan Gıdalar İçin Taşıma Ekipmanları

Ekipman:	Uygulama:
<i>Pompalar</i>	
<i>Santrifüj Radyal, Eksenel akış</i>	<i>Düşük viskoziteli akışkanlar Seyreltilmiş süspansiyonlar</i>
<i>Pozitif yer değiştirme Loblu, Dişli, Piston, İlerleyen hazneli</i>	<i>Viskoz, hassas sıvılar ve macunlar</i>
<i>Pnömatik Konveyörler</i>	<i>Havada asılı parçacıklar ve tahıllar</i>
<i>Hidrolik Konveyörler</i>	<i>Su içinde süspansiyon haline getirilmiş meyve ve sebzeler</i>

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Mekanik Konveyörler

Ekipman:

Uygulama:

Bant Konveyörler

Parçacıklar, parçalar, paketler

Silindir Konveyörler

Paketler, Ağır ürünler

Vidalı Konveyörler

Macunlar, Tahıllar

Zincirli Konveyörler

Konteynerler

Kovalı Elevatörler

Parçacıklar, Tahıllar

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Mekanik İşleme Operasyonları

Ekipman:

Uygulama:

Kesme Ekipmanları

Dilimleme, küp şeklinde kesme

Meyveler/Sebzeler, Et

Öğütücüler

Silindirli değirmenler, Çekiçli Değirmenler

Diskli Öğütücüler, Pulp Yapıcılar

Tahıl taneleri

Meyveler/Sebzeler, Et

Aglomeratörler

Döner tavalı, Tamburlu, Akışkan yataklı,

Kurutma, Sıkıştırma, Pelletleme

Gıda tozlarından gıda granülleri

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Mekanik İşleme Operasyonları (devam)

Ekipman:

Uygulama:

Homojenizatörler

Süt ürünleri

Basınç, kolloid değirmenleri

Gıda Emülsiyonları

Mikserler

Sıvı/sıvı

Karıştırma tankları

Sıvı/katı

Katı madde mikserleri

Katı/katı

Şekillendirme/Ekstrüzyon Ekipmanları

Tahıldan yapılan gıdaların şekillendirilmesi

Şekillendirme ekstrüderleri

Piştirilmiş gıdaların ekstrüzyonu

İkiz ekstrüzyon pişiriciler

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Mekanik Ayırma İşlemleri

Ekipman:

Uygulama:

Elekler

Eleme ekipmanları

Gıda partikülleri, un

Sınıflandırıcılar

Meyvelerin boyutlarına göre ayrılması

Filtreler

Kek filtreler, Çerçeve filtreler

Vakumlu derin filtreler

Meyve Suları, Şarap

Su, Hava

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Mekanik Ayırma İşlemleri (devam)

Ekipman:

Uygulama:

Santrifüjler

Santrifüj ayırıcılar

Filtreleme santrifüjleri, dekantörler

Süt, Bitkisel yağ

Meyve suları

Siklon ayırıcılar

Partiküller/Hava

Mekanik Ekspresyon

Ekspresyon ekipmanı,

Vidalı presler, Meyve suyu ekstraktörleri

Bitkisel yağ

Meyve suları

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Mekanik Ayırma İşlemleri (devam)

Ekipman:

*Gıda parçalarının çıkarılması
Kabuk soyma, Çekirdek çıkarma,
Deri soyma ekipmanı*

*Yabancı maddelerin giderilmesi
Yaş temizleyiciler, hava temizleyiciler*

Uygulama:

*Meyveler
Hayvansal ürünler*

Meyve/Sebze, Tahıl temizleme

GIDA PROSESLERİNİN TASARIMI

Gıda Ambalajlama Ekipmanları	
Ekipman:	Uygulama:
<i>Kap Hazırlama</i>	<i>Metal, Cam, Plastik, Kağıt</i>
<i>Dolum Ekipmanları</i>	<i>Dozajlama, tartma, vanalar</i>
<i>Kapatma Ekipmanları</i>	<i>Metalik kapları, Cam kapları Plastik kapları, Kartonları ve Mukavvaları</i>
<i>Aseptik Ambalajlama</i>	<i>Şekil verme-doldurma-kapatma ekipmanları (Form-fill-seal ekipmanları), Monoblok, Kombiblok sistemler</i>
<i>Grup Paketleme</i>	<i>Sarma, Paletleme</i>